

Op Maandag 20 April 1942, te omstreeks 7 uur des voormiddags, begaf ik, Willem Johan van der KROEF, Hoofd-Inspecteur van Politie, tevens Hulp-Officier van Justitie op Curacao, mij naar het bij de C.P.I.M. in gebruik zijnde kamp te Suffisant, alwaar ongeveer 425 onwillige Chineesche schepelingen onder bewaking waren ondergebracht.

Ik had op Zaterdag, 18 April 1942, van den Commandant der Militaire Politietroepen de opdracht bekomen ongeveer 85 dezer Chineezen na naamscontrole over te doen brengen naar een ander in de nabijheid gelegen kampement.

Teneinde deze werkzaamheden te verrichten had ik te mijner beschikking een achttal beambten van de afdeling Vreemdelingendienst, te weten: den hoofd-agent van Politie D. DIJKSTRA, de agenten van Politie 1e.klasse J.S.SCHOUWE en J.A.SUAREZ en de agenten van Politie M.van der MAAREL, J.ROZIER, E.A.PLAZA, J.HASETH en G.R.F.EVERTSZ. Tevens waren aanwezig een dertien-tal manschappen der Militaire Politie, te weten: de S.M.I. WAUBEN, de brigadiers van MAAREN, VISSER, van den HAM, THOMAS, VERZENDAAL, ELTING, MIER, van der VEEN, TIEMENS, STARREVELD, DACOSTA GOMEZ en de infanterist 1e.klasse ONG A.SWIE. Bovendien wouden bij het controleeren der Chineezen behulpzaam zijn W.INDEN, employe der C.P.I.M. en een aantal bewakers der C.P.I.M.

Voordat ik met mijn werkzaamheden begon liet ik eenige Politie mannen de slaaplocaliteiten doorzoeken, teneinde zeker te zijn, dat alle Chineezen zich bevonden op het open terrein, hetwelk omgeven was door een rasterwerk. Daarna betraden wij dit terreingedeelte en liet ik de toegangspoort open, alwaar zich een tweetal brigadiers opstelde. Ook aan de buitenachterzijde van de slaaplocaliteiten was een tweetal brigadiers opgesteld, daar zich aldaar eenige ramen bevonden. Bovendien bevonden zich nog nabij de poort een aantal C.P.I.M. bewakers en eenige Politie menschen, die zorg zouden dragen voor de personen, die in aanmerking kwamen voor overbrenging naar het nabij gelegen kamp.

Vervolgens nam ik in het kampement achter een tafel plaats en liet mij door een der C.P.I.M.-beambten de kaarten met namen en foto's overhandigen van de Chineezen, die gesepareerd moesten worden. [Langs de slaapbarakken stonden binnen het kamp Politie-Mili-

tairen opgesteld, die met het front gericht stonden naar de Chineezzen, die aldaar zeer rustig aan het rondwandelen waren. Ik gaf daarop den Hoofdagent DIJKSTRA opdracht den Chineezzen te verzoeken een woordvoerder bij mij te sturen, teneinde duidelijk te maken wat onze bedoelingen waren. Even daarna kwam bij mij, geheel vrijwillig, een kort gezet Chinees, die zeer goed verstaanbaar Nederlandsch en gebroken Engelsch sprak. Deze man maakte in den beginne op mij een gunstige rustige indruk, daar ons gesprek een zeer kalm verloop had. Ik deelde dezen Chinees toen mede, dat het de bedoeling was eenige van hen naar een ander kamp te brengen en dat zij in verband daarmede één voor één bij mij moesten komen. Ik verzocht hem tevens dit aan de andere Chineezzen mede te deelen. Ten overvloede vroeg ik hem nog of hij mij wel goed begreep, waarop hij bevestigend antwoordde.

[Wel stelde hij mij nog de vraag of de Chineezzen onder dwang aan boord gebracht zouden worden, waarop ik hem zeide dat ik daarvoor niet gekomen was. Deze man ging daarna terug naar de andere Chineezzen.] Ik zag, dat hij met zijn landgenooten hierna een gesprek voerde, waaruit ik begreep dat hij mijn boodschap overbracht. Vervolgens kwam deze zelfde woordvoerder weer bij mij terug, waarop ik mededeelde, dat wij thans maar zouden beginnen. Ik vroeg hem zijn naamsopgaven, welke hij opgaf, waarna ik hem zeide dat hij op een aangewezen plaats buiten het rasterwerk voorloopig moest wachten. Deze man was namelijk een der Chineezzen, die gesepareerd moesten worden. [Na eenige stappen in de richting van de aangewezen plaats in gezelschap van den agent van Politie 1e klasse SCHOUWE te hebben gedaan, schreeuwde deze man luidkeels eenige voor ons onbegrijpelijke woorden. Direct na dit geschreeuw stormden nagenoeg alle wachtende Chineezzen gezamenlijk naar de tafel en naar de toegangspoort. Ik zag hierbij, dat de naar ons toe stormende Chineezzen stukken ijzer, pijpen, steenen en stokken bij zich hadden en met deze voorwerpen boven hun hoofden zwaaiden. De aanval was zoo onverwachtsch en overdonderend, dat een georganiseerd tegen-optreden van politiezijde op dat moment reeds onmogelijk was. Eenige der Chineezzen waren reeds in gevecht met een der militairen en trachtten hem met geweld de karabijn te ontrukken. Een der Politie-menschen kwam te vallen, waarna een aantal Chineezzen hem liggende op den grond, met ijzeren pijpen slagen toebrachten. De toestand werd tengevolge van deze overmacht toen zoodanig, dat elke politiemann voor lijfsbehoud moest vechten. Ik hoorde hierna een schot, welk schot echter geen uitwerking had op de Chineezzen. De Chineezzen slaagden er reeds gedeeltelijk in, zich door de toegangspoort

naar buiten te werken. Ik zag dat de Chineezzen toen zelfs in het bezit waren van een karabijn en een bajonet, welke wapenen zij eveneens tegen ons gebruikten. Nadat ik bemerkte had, dat uit de richting van de Chineezzen op ons geschoten werd, deelde de in mijn omgeving staande politieagent SCHOUWE mij mede, dat hij tengevolge van een kogelschot aan het onderlichaam gewond was. Naar gelang de Chineezzen ons omcirkelden werd onze toestand des te hachelijker, waarbij voor zelfbehoud verscheidene malen van de vuurwapenen werd gebruik gemaakt. Op een zeker oogenblik was de toestand zelfs zoodanig, dat wij de toegangspoort tengevolge van opeenhooping van Chineezzen daar terplaatse niet meer konden bereiken, zoodat wij ons omringd gevoelden door moordzuchtige tegenstanders. Het is dan ook uitsluitend aan het gebruik van de ons toen ter beschikking staande wapenen te danken, dat wij van den toestand meester konden blijven en ons zelf in veiligheid konden stellen. Hadden wij ons niet op zoodanige wijze tegen deze als razenden vechtende Chineezzen verdedigd, dan waren alle zich in het kamp bevindende politiemannen het slachtoffer van hun moordlust geworden. Tengevolge van ons krachtdadig optreden retireerden tenslotte bedoelde Chineezzen, waarna ik bemerkte dat er verschillende dooden en gewonden op de plaats van het gevecht lagen.

Het aantal dooden der Chineezzen bedroeg twaalf, het aantal gewonden Chineezzen 44, waarvan 6 zeer licht gewond.

Van het personeel der Politie c.q. personeel der Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij bleken gewond te zijn:

- 1e. Agent van Politie 1ste klasse J.S.SCHOUWE die een schotwond in zijn rechterdijbeen bleek te hebben bekomen voor welke verwonding hij ter verpleging in het St.Elisabeths gasthuis is opgenomen en aldaar nog steeds wordt verpleegd;
- 2e. de tijdelijk-agent van Politie C.E.F.EVERTSZ die een bajonetsteek in zijn rechterhandpalm bekwam welke verwonding echter van zoodanigen aard was dat hij zijn werkzaamheden kon blijven verrichten;
- 3e. de tijdelijk-agent van Politie J.HASETH die gewond werd tengevolge van een bajonetsteek in zijn borst en op advies van den dokter gedurende 4 dagen zijn werkzaamheden niet mocht verrichten;
- 4e. de brigadier der Militaire-Politietroepen TIEMENS die ernstig verwond werd aan zijn hoofd en linkerarm en eveneens ter verpleging werd opgenomen in het St.Elisabeths-gasthuis alhier en aldaar nog steeds wordt verpleegd;

- 5e. de brigadier der Militaire Politietroepen P.van MAAREN die gewond werd aan een zijner armen doch kwartierziek naar huis werd gezonden;
- 6e. De bewaker van de Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij SCHOONHOVEN die gewond werd aan zijn hoofd en ter verpleging in het St.Elisabethsgasthuis werd opgenomen en aldaar nog steeds wordt verpleegd.

Nadat ik opdracht had gegeven de gewonden naar de ziekenhuizen te vervoeren, stelde ik mij in verbinding met den Commandant der Militaire Politietroepen, wien ik het gebeurde mededeelde. Na eenige tijdsverloop arriveerde laatstgenoemde ter plaatse, die vervolgens de leiding op zich nam, waarna het separeren der Chineezen zonder verdere incidenten werd volbracht. Bovendien liet ik ter plaatse van het gevecht inbeslagnemen een der lange ijzeren staven, waarvan meerdere Chineezen zich bediend hadden, een soort kapmes, stukken ijzer en een aantal messen.

In het kamp te Suffisant werden tijdens het gebeurde de navolgende Chineezen gedood:

- 1e. HU CHEN LIN, geboren te Anhwei (China) in 1913;
- 2e. YU SIO KAN, geboren te Cheiang (China) in 1903;
- 3e. LAN CHUN, geboren te Kwantung (China) in 1897;
- 4e. TCHOU ZAO, geboren te Kwantung (China) in 1886;
- 5e. HUANG YU SENG, geboren te Kwantung (China) in 1894;
- 6e. CHONG FAT, geboren te Kwantung (China) in 1897;
- 7e. LEE CHUAN, geboren te Kwantung (China) in 1897;
- 8e. KAUNG KING, geboren te Canton (China) in 1902;
- 9e. WANG AH KUO, geboren te Fukiun (China) in 1896;
- 10e. AU LIANG, geboren te Kwantung (China) in 1895;
- 11e. ASU SEN CHENG, geboren te Chekiang (China) in 1901;
- 12e. CHAN YAM SI, geboren te Canton (China) in 1908.

De lijken van deze 12 Chineezen zijn, na confrontatie met Johannes F.P.HOLLANDER, shippingmaster der C.P.I.M., in den morgen van 21 April 1942 op de begraafplaats te Cas Chiquito ter aarde besteld.

Voor verwondingen werden in het Sanatorium alhier opgenomen de navolgende Chineezen:

- 1e. TSJONG PING, geboren te Kwantung in 1895, paspoortnummer 859;

- 2e. FENG CHE YING, geboren te Chekiang in 1905, paspoort 1330;
- 3e. KWAK GUT, geboren te Kwantung in 1908, paspoortnummer 1033;
- 4e. LING YIN YO, geboren te Chekiang in 1918, paspoortnummer 1327;
- 5e. TSONG SUN, geboren te Kwantung in 1901, paspoortnummer 886;
- 6e. WEN LIM, geboren te Kwantung in 1890, paspoort 318;
- 7e. CHUNG YEN NAM, geboren te Kwantung in 1907, paspoortnummer 762;
- 8e. LIANG YOU, geboren te Kwantung in 1895; paspoortnummer 932;
- 9e. LIN FOO KWAI, geboren te Kwantung in 1904, paspoortnummer 992;
- 10e. CHEUNG PING FAI, geboren te Chekiang in 1902, paspoortnummer 1259;
- 11e. LO MOK, geboren te Kwantung in 1909, paspoortnummer 1210;
- 12e. CHOW GEN, geboren te Kwantung in 1907, paspoortnummer niet bekend;
- 13e. CHAN MAN, geboren te Kwantung in 1887, paspoortnummer 890;
- 14e. TCHENG TCHIOU, geboren te Kwantung in 1895, paspoortnummer 213;
- 15e. WONG YIN, geboren te Canton in 1906, paspoortnummer 1235;
- 16e. TSAI TCHIE , geboren te Kwantung in 1908, paspoort 946;
- 17e. CHING TAI, geboren te Kwantung in 1899, paspoortnummer 950;
- 18e. CHONG YONG , geboren te Canton in 1905; paspoortnummer 1151;
- 19e. LAM HENG, geboren te Canton in 1890, paspoortnummer 380;
- 20e. CHUNG LAM, geboren te Kwantung in 1886; paspoortnummer 955;
- 21e. CHEUNG KI YIK, geboren te Kwantung in 1906; paspoortnummer 1090;
- 22e. CHOI CHOK, geboren te Kwantung in 1896, paspoortnummer 1172;
- 23e. HOU KING TSAI, geboren te Chekiang in 1909, paspoortnummer 1153.

In het St. Elisabethsgasthuis alhier, werden voor verwondingen opgenomen de navolgen-
de Chineezzen (ter verduidelijking doorlopend genummerd in aansluiting met die, opgeno-
men in het Sanatorium alhier):

- 24e. LOW NAM, geboren te Kwantung in 1908, paspoortnummer niet bekend;
- 25e. LIN CHUN SAN, geboren te Shangtung in 1907, paspoortnummer 970;
- 26e. LING YEE, geboren te Kwantung in 1888, paspoortnummer 931;
- 27e. YIN YENG CHANG, geboren te Chekiang in 1903, paspoortnummer 1602;
- 28e. TENG AH HAI, geboren te Foochow in 1908, paspoortnummer 1233;
- 29e. CHONG MING, geboren te Kwantung in 1888, paspoortnummer 847;

- 30e. LOK FONG, geboren te Kwantung in 1886, paspoortnummer 790;
 31e. YU U MOW, geboren te Kwantung in 1903, paspoortnummer 523;
 32e. WONG FOCK, geboren te Canton in 1900, paspoortnummer 733;
 33e. TSENG SCHU, geboren te Kwantung in 1900, paspoortnummer 536;
 34e. HO YOUNG, geboren te Kwantung in 1898, paspoortnummer niet bekend;
 35e. CHAN YU NAM, geboren te Chekiang in 1913, paspoortnummer 1184;
 36e. CHENG KIN FOU, geboren te Chekiang in 1911, paspoortnummer 1258;
 37e. YEUN CHENG HO, geboren te Ecochow in 1903, paspoortnummer 1314;
 38e. CHUNG TZU CHING, geboren te Canton in 1886, paspoortnummer 953.

De 6 licht gewonde Chineezers zijn door mij niet nader bij naam aangeduid.

Op 23 April 1942 is in het Sanatorium alhier, overleden de Chinees genoemd onder ten 2e.

Op 25 April 1942 is in het St. Elisabethsgasthuis alhier, overleden de Chinees genoemd onder ten 29e.

op 27 April 1942 is in het St. Elisabethsgasthuis alhier overleden de Chinees genoemd onder ten 24e.

Ook deze Chineezers zijn door den zorg van de Curacaosche Scheepvaart Maatschappij ter aarde besteld op de Algemeene begraafplaats te Cas Chiquito alhier, terwijl genoemde maatschappij tevens voor de vereischte formaliteiten zorg droeg.

Aan dit proces-verbaal worden gehecht een vijftal foto's en een situatie-teekening van het Chineezers-kampement.

Een aantal messen, stukken ijzer, bajonet en een tijdens het gevecht met een der Chineezers gebroken karabijn, zullen als stuk van overtuiging gedeponerd worden bij de Griffie van het Gerecht in Eersten Aanleg.

Waarvan door mij op den eed, bij de aanvaarding mijner bediening afgelegd, is opgemaakt dit proces-verbaal, hetwelk ik teekende en sloot op 29 April 1942.

De Hoofd-Inspecteur van Politie.

(w.g.) W.J. van der KROEF.